Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott

§89

Yttrande över betänkandet ” Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)” (Beslut enligt delegation)

RS190280

Beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta förslaget till yttrande

Ärendet

2017 beslutade Regeringen att på nytt utreda samhällets behov av och tillgång till tolkar. Region Halland har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet och ställer sig i allt väsentligt bakom det reformerande regelverk som föreslås.

Användande av auktoriserade tolkar eller tolkar med registrerad godkänd utbildning leder sannolikt till en kvalitativ förbättring av översättningar och en sanering av outbildade tolkar. Region Halland ställer sig särskilt positiv till den föreslagna utvidgade tillsynen av tolkförmedlingar, det lagstadgade förbudet mot användning av barn som tolkar och en statlig tolkportal. Region Halland delar utredningens uppfattning om att det finns stora samhällsvinster i en ökad samordning mellan regioner och kommuner.

I yttrandet till utbildningsdepartementet lyfts det också fram att en uppstramning av krav på tolkar skulle kunna riskera att det uppstår brist på tolkar inom minoritetsspråken. Utredningen har berört vad digitalisering i området kan medföra, men mer fokus på att snabba på denna utveckling hade varit önskvärt.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta förslaget till yttrande

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse remiss "Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)"
- Yttrande "Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)"
- Remiss av betänkandet Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)

Expedieras till

Driftnämnden Ambulans, Diagnostik och Hälsa
Driftnämnden Hallands sjukhus
Driftnämnden Närsjukvård
Driftnämnden Psykiatri
Driftnämnden Regionservice
Privata vårdcentraler

Vid protokollet

Maria Fransson

Justerat 2019-05-21

Mikaela Waltersson Lise-Lotte Bensköld Olsson

Protokollet har tillkännagivits på Region Hallands anslagstavla 2019-05-21

Utdragsbestyrkande

Ylva Johansson

Ylva Johansson

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Diarienummer
2019-04-30	RS190280

Regionkontoret
Kvalitet inom hälso- och sjukvård
Susanne Johansson
Hälso o sjukvårdsstrateg

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet ” Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)”

Förslag till beslut
Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att
- anta förslaget till yttrande

Sammanfattning
2017 beslutade Regeringen att på nytt utreda samhällets behov av och tillgång till tolkar. Region Halland har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet och ställer sig i allt väsentligt bakom det reformerande regelverk som föreslås.

Användande av auktoriserade tolkar eller tolkar med registrerad godkänd utbildning leder sannolikt till en kvalitativ förbättring av översättningar och en sanering av outbildade tolkar. Region Halland ställer sig särskilt positiv till den föreslagna utvidgade tillsynen av tolkförmedlingar, det lagstadgade förbudet mot användning av barn som tolkar och en statlig tolkportal. Region Halland delar utredningens uppfattning om att det finns stora samhällsvinster i en ökad samordning mellan regioner och kommuner.

I yttrandet till utbildningsdepartementet lyfts det också fram att en uppstramning av krav på tolkar skulle kunna riskera att det uppstår brist på tolkar inom minoritetsspråken. Utredningen har berört vad digitalisering i området kan medföra, men mer fokus på att snabba på denna utveckling hade varit önskvärt.

Bakgrund
Stat, regioner och kommuner upplever sedan några år ett ökande behov av tolktjänster, vilket har betydelse för patient- och rättssäkerhet, men också för samhällets mer övergripande integrationspolitik och utveckling. Regeringen

beslutade därför 2017 (dir. 2017:104) att utreda samhällets behov av och tillgång till tolkar, med målsättningen att finna ett flexibelt, rättssäkert och effektivt system som fungerar även i framtiden. Utredningen, som nu är klar, har i huvudsak omfattat:

- kartläggning av landets tolkresurser inom olika kvalifikationsnivåer och tolkarnas kompetens i relation till olika uppdrag
- struktur för olika utbildningsformer och utbildningsvägar som kan svara mot de krav samhället ställer
- analys av auktorisationssystemet och former för kompetensbedömning
- behovet av tillsyn i anslutning till tolktjänster
- områden och former för effektiv myndighetssamverkan
- behovet av kunskap och åtgärder då det gäller barn som tolkar

Tolkning i talade språk har tidigare utretts vid flera tillfällen, men utan närmare kontakt med berörda tolkar. Arbetet i utredningen har därför också inriktats mot yrkesverksamma tolkar och deras erfarenheter och förslag till förbättringsåtgärder.

Utredningens förslag

Dagens förmedlingsverksamhet kan inte fullt ut garantera kvalitativa tolktjänster för offentlig sektor och bidrar inte alltid till en väl fungerande arbetsmarknad för tolkar med utbildning eller auktorisation. Utredningen har också konstaterat kvalitetsbrister i vissa av de tolktjänster som utförs inom offentlig sektor. Det gäller t.ex. utebliven eller försenad tolk, oskicklighet i yrkesutövandet eller brott mot god tolksed[1]. Sådana avvikelser riskerar den enskildes rätt och innebär kostnader för samhället. Ett grundläggande syfte med förslagen i utredningen har därför varit att skapa bättre möjligheter för offentlig sektor att få tillgång till de kvalificerade tolktjänster det finns behov av. I utredningen föreslås att:

- Staten finansierar färre utbildningsvägar till tolk, men ökar den samlade kapaciteten. Volym och inriktning samordnas i förhållande till statens auktorisation av tolkar, med grundkrav på utbildning och praktik
- Staten för register över auktoriserade och utbildade tolkar. Det utgör bas för framtida tolktjänster inom offentlig sektor
- En ny tolklag införs och barntolkning förbjuds. Regelverk, kvalitetssäkring och tillsyn utvecklas gentemot tolkar och förmedlingsorgan
- Offentlig sektor planerar långsiktigt, samverkar, koordinerar och använder befintliga tolkresurser mer flexibelt och effektivt
- Kvalitetssäkrade och registrerade tolkar erbjuds uppdrag i staten genom statens beställarsamordning. Myndighetskrav möts av kvalitet i levererade tjänster

[1] Detta har också konstaterats i en regional översyn av avvikelser gällande tolk i Region Halland 2015-2016.

[Skriv text]

- Staten och offentlig sektor bygger vid behov upp egna tolkresurser eller avtalar om garanterade tjänster. Den offentliga kostnadsökningen hålls tillbaka men kvalitet och samhällsnytta ökar
- Tolkyrket värderas och professionaliseras, vilket på sikt leder till mer traditionella partsförhållanden, förbättrad arbetsmiljö, högre sysselsättningsgrad och stabilare situation på arbetsmarknaden för tolkar.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kostnadsutvecklingen framöver är svårbedömd. Ökade ambitioner vad avser kvalitet kan leda till ökade kostnader, men borde på sikt ändå löna sig i form av ökad rättssäkerhet och effektiv användning av utbildade kvalificerade tolkar.

Kommuner och regioner bedöms årligen svara för närmare två tredjedelar (drygt en miljard kronor) av de offentligt finansierade tolktjänsterna i landet, och det kan finnas stora vinster i en ökad samordning mellan Region Halland och länets kommuner.

Enskilda förvaltningar i Region Halland kommer inte drabbas av eventuella ökade kostnader för tolk, utifrån det beslut om tolkersättning som togs i Regionstyrelsen i juni 2016.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Beslutet ska skickas till
Driftnämnden Ambulans, Diagnostik och Hälsa
Driftnämnden Hallands sjukhus
Driftnämnden Närsjukvård
Driftnämnden Psykiatri
Driftnämnden Regionservice
Privata vårdcentraler

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

Datum
2019-05-14

Diarienummer
RS190280

Utbildningsdepartementet:
u.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr U2018/04684/UF

Yttrande "Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)""

Region Halland har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk* (SOU 2018:83).

Yttrande

Förslagen i utredningen fyller en viktig funktion för utvecklingen av ett effektivt, flexibelt och rättssäkert system vad gäller tolktjänster. Region Halland ställer sig i allt väsentligt bakom det reformerande regelverk som föreslås, men vill kommentera specifika förslag och lämna följande synpunkter:

- Region Halland ställer sig särskilt positiv till den föreslagna utvidgade tillsynen av tolkförmedlingar, det lagstadgade förbudet mot användning av barn som tolkar, samt förslaget om en statlig tolkportal
- Regioners och kommuners anslutning till en eventuell kommande statlig tolkportal bör stimuleras och underlättas såväl administrativt som tekniskt; i detta ses goda möjligheter till en ökad kostnadseffektivitet
- Region Halland vill betona vikten av digitalisering i området, och menar att det är nödvändigt att snabba på denna utveckling
- En risk med ökade krav är att det kan uppstå brist på tolkar inom minoritetsspråken, något som bör beaktas i arbetet framöver
- Region Halland delar utredningens uppfattning om att det kan finnas stora samhällsvinster i en ökad samordning mellan regioner och kommuner
- Den framtida kostnadsutvecklingen är svår att bedöma. En ökad kvalité kan leda till ökade kostnader, men på sikt ändå löna sig i form av en mer effektiv användning av tolkar och ökad rättssäkerhet.

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson
Ordförande

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Adress: Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad **Besöksadress**: Södra vägen 9 **Tfn**: 035-13 48 00 **Fax**: 035-13 54 44
E-post: regionen@regionhalland.se **Webb**: www.regionhalland.se **Org.nr**: 232100-0115

Regeringskansliet

Remiss

2019-02-18
U2018/04684/UF

Utbildningsdepartementet
Enheten för ungdomspolitik och folkbildning
Kansliråd
Petra Capelle
08-405 48 59

Remittering av betänkandet *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk* (SOU 2018:83)

Remissinstanser

AIIC Sverige

Ale kommun

Almega

Arbetsdomstolen

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverket

Barnombudsmannen

Blekinge läns landsting

Bris – Barnens rätt i samhället

Dalarnas läns landsting

Datainspektionen

Diskrimineringsombudsmannen

Domstolsverket

Ekonomistyrningsverket

Eksjö kommun

Eskilstuna kommun

Falkenbergs kommun

Falu kommun

Flyktinggruppernas riksråd

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: u.registrator@regeringskansliet.se

Folkbildningsrådet

Frantzwagner Sällskapet – Sinti Kettanepa

Försvarsmakten

Försäkringskassan

Förvaltningsrätten i Linköping

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Förvaltningsrätten i Stockholm

Gotlands kommun

Gotlands tingsrätt

Gävleborgs läns landsting

Göta Hovrätt

Göteborgs kommun

Göteborgs tingsrätt

Hallands läns landsting

Haninge kommun

Haparanda kommun

Haparanda tingsrätt

Helsingborgs kommun

Högsby kommun

Hörselskadades riksförbund

Inspektionen för vård och omsorg

Institutet för språk och folkminnen

Justitiekanslern

Jämtlands läns landsting

Järfälla kommun

Jönköpings läns landsting

Kalmar läns landsting

Kammarkollegiet

Kammarrätten i Göteborg

Kiruna kommun

Konkurrensverket

Kriminalvården

Kronobergs läns landsting

Kronofogdemyndigheten

Kumla kommun

Landsorganisationen i Sverige (LO)

Lessebo kommun

Ljusnarsbergs kommun

Luleå kommun

Lunds universitet

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Skånes län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Värmlands län

Malmö kommun

Malmö tingsrätt

Migrationsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Myndigheten för yrkeshögskolan

Norrbottens läns landsting

Ockelbo kommun

Oxelösunds kommun

Pensionsmyndigheten

Polismyndigheten

Post- och telestyrelsen

Regelrådet

Riksdagens ombudsmän (JO)

Riksrevisionen

Romano Pasos Research Centre

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar

Rädda Barnen

Rättstolkarna

Röda korset

Salems kommun

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, SIOS

Sametinget

Sigtuna kommun

Skatteverket

Skolinspektionen

Skolverket

Skåne läns landsting

Socialstyrelsen

SOS Alarm AB

Statens institutionsstyrelse

Statens servicecenter

Statskontoret

Stockholms kommun

Stockholms läns landsting

Stockholms universitet, Tolk- och översättarinstitutet

Sundbybergs kommun

Sunne kommun

Svenska Tornedalingars Riksförbund - Tornionlaaksolaiset

Svenskt näringsliv

Sverigefinska Riksförbundet

Sveriges advokatsamfund

Sveriges akademikers centralorganisation (SACO)

Sveriges auktoriserade tolkar

Sveriges Jiddischförbund
Sveriges kommuner och landsting
Sverigefinländarnas delegation
SWEDAC
Säkerhetspolisen
Södermanlands läns landsting
Södertälje kommun
Södertörns högskola
Södertörns tingsrätt
Tjänstemännens centralorganisation (TCO)
Tolkserviceråd et
Totalförsvarets rekryteringsmyndighet
Tullverket
Uddevalla kommun
Umeå universitet
Universitets- och högskolerådet
Universitetskanslersämbetet
Upphandlingsmyndigheten
Uppsala läns landsting
Valideringsdelegationen (U2015:10)
Värmlands läns landsting
Västerbottens läns landsting
Västernorrlands läns landsting
Västmanlands läns landsting
Västra Götalands läns landsting
Åklagarmyndigheten
Åre kommun
Öckerö kommun
Örebro läns landsting
Östergötlands läns landsting

Österåkers kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 20 maj 2019**. Svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer U2018/04684/UF och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Regeringen önskar särskilt remissinstansernas bedömning av om kostnadseffektiviteten i tolktjänsterna kommer att påverkas och vilka kostnader förslagen kommer att medföra.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan dessutom laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats **www.regeringen.se.**

Angela Öst
Departementsråd

Kopia till

Norstedts Juridik, kundservice, 106 47 Stockholm

Att förstå och bli förstådd

— ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk

Betänkande av Tolkutredningen

Stockholm 2018

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

SOU 2018:83

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.
Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).
En kort handledning för dem som ska svara på remiss.
Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet
Omslag: Elanders Sverige AB
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2018

ISBN 978-91-38-24879-9
ISSN 0375-250X

FSC www.fsc.org
MIX
Papper från ansvarsfulla källor
FSC® C011209